

# Pieter de Leeuw van Weenen 1810-1888

Nieuw begin van een oude familie



## ***Inleiding***

De 200-ste geboortedag van Pieter de Leeuw van Weenen is aanleiding om alles wat op dit moment over Pieter bekend is samen te vatten.

Hij is geboren te Middelharnis op 14 maart 1810 en gedoopt aldaar op 1 april 1810. Hij overleed in 20 november 1888 te Hillegersberg. Dat betekent dat bijvoorbeeld kleinzoon Pieter, geboren in 1874, oudste zoon van Cornelis – hem nog gekend heeft.

Een enkele herinnering van deze Pieter werd doorverteld via Piet Serné, kleinzoon van de Pieter uit 1874.

Bronnen voor deze samenvatting waren: onderzoek Kees de Leeuw van Weenen (Jan-tak), Riet en Jan de Leeuw van Weenen (Aart-tak) en Piet de Leeuw van Weenen (Cornelis-tak);

Veel is al gepubliceerd op de website.

## **Middelharnis, 22 mei 2010**

- Riet, getrouwd met Aart Jan de Leeuw van Weenen, archivaris van de familie, nam deze taak over van Kees de Leeuw van Weenen.
- Jan, zoon van Aart Jan en Riet, bouwer van de website.
- Piet, kleinzoon van Pieter; deze Pieter is de oudste zoon van Cornelis.

## **Zuidland, 4 juni 2010, aangevulde uitgave**

Heel recent kwam nog nieuwe informatie beschikbaar. Deze is toegevoegd.

Afbeelding op de voorzijde:  
“Laantje van Middelharnis”,  
Geschilderd door Meindert Hobbema, 1689.

## ***Inhoud***

Een lijst met weerbare mannen.....	4
Generaties voor en na Jan van Weena .....	6
Doopnaam van Pieter.....	6
Voorgaande generaties aan moederskant.....	8
Ouders van Pieter de Leeuw van Weenen zijn jong gestorven .....	10
Pieters jeugd, wezenzorg in Middelharnis.....	11
Pieter in het weeshuis opgenomen.....	13
Huwelijk van Pieter de Leeuw van Weenen.....	14
Huwelijksjubileum.....	15
Beroep.....	15
Kinderen .....	16
Overlijden van Cornelia en Pieter.....	17
Bijlage A: Gemeentearchief van Schiedam .....	19
Bijlage B: Huwelijksacte Pieter en Cornelia .....	21
Bijlage C: Openbare besteding .....	25
Bijlage D: Eedaflegging voor de tapvergunning .....	27

## **Een lijst met weerbare mannen**

Uit 1745 is een lijst bekend van weerbare mannen in Hendrik-Ido-Ambacht. In deze lijst komt Jan van Weena voor, overgrootvader van Pieter de Leeuw van Weenen, geboren in 1810. “Van Weena” was de oorspronkelijke familienaam.

*Lijst van weerbare mannen<sup>1</sup> tussen de 16 en 60 jaar in Hendrik-Ido-Ambacht in 1747. Bij elke persoon staat aangegeven: v=vermogend of o=onvermogend. Hierna staat eventueel het wapen vermeld dat ze zelf in bezit hebben.*

### **Eerstelijck aen de Langewegstraat**

*Arij Troost o  
Hendrick Bijkercke o  
Jan Coenraad Roocol v, snaphaan en degen  
Arij Vliegenthart o  
Jordaan Damisse Baen (?) o  
Schalck van Deursse o  
Tomas de Bondt v, degen  
Enz.*

### **Op den Dijk**

*Jan Tijssen Snoeck o  
Arij Janse Bijkercke o  
Dirck Janse Bijkercke o  
Gijsbert Buijtendijck o  
Dirck Davitse Meester o  
David Dirckse meester o  
Jielis van der Wiel o  
**Jan van Weena o**  
Bastiaen den Besemer o*

---

<sup>1</sup> Bron: ARA Staten van Holland toegang 3.01.05 inv. 3882 [ Bevat de namen van weerbare mannen in vele plaatsen in Holland. ]. Laatste update: 23 maart 2004.

*Jan de Savant o*  
*Pieter den Boer o*  
Enz.

***Bij en op den Oostendam***

*Jan Janse Hoeck o*  
*Bastiaen van Gelder o*  
*Pieter Bastiaense van Gelder o*  
*Pieter Aertse de Cooninck m*  
Enz.

*Bedragende dese lijste van de weerbare mannen*  
*van sestien tot sestigh jaeren te samen 205 man*

*All die met een kruijsje geteijckent staen, sijnde die*  
*gene die in dienst van 't land sijn, die staen te*  
*vertrecken en die buijten onse heerlijkckheit elders sijn*  
*werckende, bedragende deselves 24 man*

*dus effectiev onder onse Heerlijkckheit sijn woonende en*  
*behoorende 181 man*

*Aldus gedaen, gemaect ende opgeschreven bij ons*  
*ondergeschrevenen*  
*schout en schepenen van Hendrick Ido voornoemt op den*  
*30en augustus 1747.*

*H. van der Hoep*  
*A. Sandeling*  
*Pieter Welborens*  
*Willem Vlasblom*  
*Jacob Stehouwer*  
*W. van der Hoep secretaris*

## ***Generaties voor en na Jan van Weena***

Jan van Weena's grootvader Jan kennen we alleen als iemand waarnaar verwezen wordt bij Maarten Janszoon en Willem Janszoon. Deze broers hadden dus een vader die Jan heette.

Maarten Janszoon is de vader van Jan van Weena uit voorgaande lijst van weerbare mannen. Deze Jan van Weena werd geboren op 2 augustus 1711. Hij is de overgrootvader van Pieter de Leeuw van Weenen die in 1810 geboren werd. Het lijstje ziet er als volgt uit:

**Jan van Weena** (1<sup>e</sup> generatie die bekend is)

**Maarten Janszoon van Weena** (2<sup>e</sup> generatie)

**Jan van Weena**, geboren 1711 (3<sup>e</sup> generatie)

**Pieter van Weena**, geboren 1746, overleden 1795  
(4<sup>e</sup> generatie)

**Aart van Weena**, gedoopt 1776,  
overleden 1810 (5<sup>e</sup> generatie)

**Pieter de Leeuw van Weenen**,  
geboren 1810, overleden 1888  
(6<sup>e</sup> generatie)

## ***Doopnaam van Pieter***

Aart van Weena, 5<sup>e</sup> generatie, ging slordig met zijn naam om. Hij noemde zich ook "van Wena", "van Wenen" en "van Weenen".

Aart was getrouwd met Adriana de Leeuw. Zij kregen 4 kinderen waarvan alleen het 4e en laatste kind zou overleven:

1. Pieter de Leeuw, geboren te Middelharnis op 21 juli 1804, gedoopt op 5 augustus 1804, overleden te Middelharnis, begraven op 19 oktober 1804.
2. Kunira van Wena, geboren te Middelharnis op 15 augustus 1805, gedoopt op 15 september 1805, overlijden aangegeven te Middelharnis op 12 oktober 1808.
3. Sijtje van Wena, geboren te Middelharnis rond 6 augustus 1807, overlijden aangegeven te Middelharnis op 6 oktober 1808; 14

maanden oud.

4. Pieter de Leeuw van Weenen, geboren te Middelharnis op 14 maart 1810, gedoopt aldaar op 1 april 1810.

De twee meisjes zijn binnen een week na elkaar overleden.

In 1810 wordt weer een zoon geboren die dan dezelfde doopnamen krijgt als zijn overleden oudere broer: “Pieter de Leeuw”. De eerdere Pieter en deze Pieter worden vernoemd naar hun grootvader van moederskant.

In beide doopaangiften van Pieter de Leeuw, in 1804 en 1810, heet de vader Aart van Wena. Maar in de doopaangifte bij de burgerlijke stand wordt in 1804 gesproken van “Aart van Wena”, in 1810 van “Aart van Weenen”. Die laatste naam “van Weenen” is gebleven.

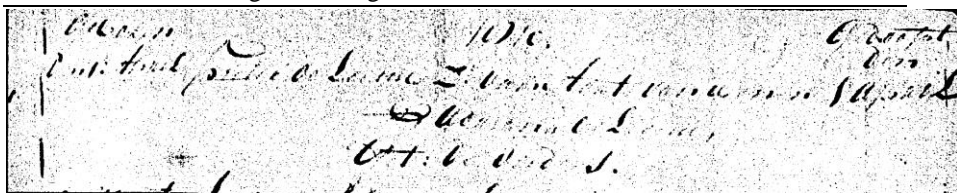
Omdat ook de grootvader van vaders kant Pieter heette, Pieter van Weena, hebben de ouders waarschijnlijk ter onderscheid de hele naam van zijn grootvader als voornaam gegeven “Pieter de Leeuw”.

De Pieter van 1810 is dus de 2e Pieter. Er is een kopie van de aantekening in het doopboek, helaas niet zo leesbaar. Het helpt om eerst de aantekening te lezen bij de doop van de 1e Pieter:

*Pieter de Leeuw. Z. van Aart van Wena  
en  
Adriana de Leeuw.  
Get. de Ouders.*

*Get. 21<sup>o</sup> July. Get. 6<sup>o</sup> Aug.*

Pieter de Leeuw. Zoon van Aart van Wena en Adriana de Leeuw, getekend of getuigen: de Ouders (1804)



Hier staat, maar dan in 1810 hetzelfde. Ook hier weer noemt de vader zich Aart van Wena.

### ***Voorgaande generaties aan moederskant***

Omdat “Pieter de Leeuw” in de naam van de familie terecht is gekomen, is de vraag, wat er van hem bekend is.

Hij was zoon van Kornelis de Leeuw, een Schiedamse belastingambtenaar. Van hem wordt beschreven dat hij in 1782 is “boekhouder ten comptoire van ’s Lands gemeene middelen alhier”.<sup>2</sup>

Kornelis de Leeuw was gehuwd met Adriana van Koesveldt. Zij laten hun zoon Pieter dopen op 23 september 1753.

Op 28 juni 1778 vertrekt Pieter de Leeuw uit Schiedam naar Middelharnis. Hij is in ondertrouw gegaan te Ooltgensplaat op 15 mei 1778. Hij trouwde te Middelharnis/Sommelsdijk met Sijtje Groenendijk, geboren te Ooltgensplaat op 17 oktober 1756.

Het huwelijk op 15 mei 1778 is opgetekend in het trouwboek van de Hervormde Kerk te Sommelsdijk:

*Pieter Leeuw, jongeman, geboore te Schiedam, onlangs wonende Alhier,*

*met:*

*Sijtje Groenendijk, jongedochter, geb. en wonende beide te Ooltjesplaat.*

Toelichting van de gemeente-archivarus, de heer Both:  
Pieter heeft kort in Sommelsdijk gewoond, ging toen naar Ooltjesplaat (=Ooltgensplaat), ging daar in

---

<sup>2</sup> Dat is een stuk, van 18 januari 1782, waarin hij aan zijn inwonende minderjarige zoon Gerrit toestemming geeft om te trouwen met Catharina Elisabeth van der Swem.



ondertrouw met de daar wonende Sijtje en trouwde in Sommeldijk.

In de archieven wordt Pieter de Leeuw in het jaar 1778, Pieter is dan 25, aangeduid als meestertimmerman. Uit 1789 is er verslag van een vechtpartij en een aanbesteding van werk. Pieter de Leeuw krijgt het werk en wordt niet schuldig geacht aan de vechtpartij. Zie bijlage C.

Pieter en Sijtje hadden een herberg en toestemming om bier te tappen. Een nevenverdienste naast het timmeren?

### **Kinderen van Pieter en Sijtje**

Het eerst geboren werd Adriana de Leeuw, gedoopt te Middelharnis op 25 oktober 1778. Zij trouwt met Aart van Weena.

Na Adriana worden nog 7 kinderen geboren, waaronder

- Maria, die trouwt met Dirk de Jonge. Eén van hun kinderen is Sijtje die zal trouwen met Pieter Waterman.
- Sara wordt als laatste geboren. Haar doopdatum is 20 juni 1790. Zij trouwt met Abram Sprong.

Pieter Waterman en Abram Sprong zijn getuigen bij het huwelijk van Pieter de Leeuw van Weenen, zie bijlage B.

### **Overlijden van Pieter de Leeuw**

Hij overlijdt op 7 december 1790 in Rotterdam “*op de Nieuwe mart naast het Sakkedragershuijs*”. Hij wordt op 10 december in Rotterdam begraven. Zijn doopdatum was 23 september 1753. We mogen dus aannemen dat Pieter de Leeuw 37 jaar oud is geworden.

### **Sijtje zet de tapperij voort**

Na het overlijden van Pieter, wordt Sijtje genoemd als “grooten tapster” in Middelharnis. De weduwe zet dan blijkbaar de herberg voort, als tapster en als herbergierster. Daarvoor is nodig dat zij een eed aflegt. Dat gebeurt op 10 januari 1791. Zie bijlage D.

### **De timmeraanleg van grootvader Pieter de Leeuw**

De eerste “de Leeuw van Weenen”, Pieter van 1810, zou, net als vele

afstammelingen na hem, goed kunnen hebben kunnen timmeren. Dat is doorverteld door zijn kleinzoon Pieter, van 1874, die 14 jaar oud was toen Pieter van 1810 overleed in 1888. Pieter van 1874 zal zijn grootvader dus hebben kunnen leren kennen. Piet Serné kom zich herinneren dat Pieter van 1874, dat vertelde.

Voor een schipper op een houten schip was het heel belangrijk zelf te kunnen timmeren. Timmerwerk laten doen, was heel duur. Vooral omdat het schip dan stil lag en er geen inkomsten waren. Als de schipper zelf timmerde, kon dat tussen het varen door. Waarschijnlijk behoorde timmeren net als verven tot het gewone onderhoud.

Dat de timmervaardigheid opmerkelijk veel voorkomt in de familie zouden we dus te danken kunnen hebben aan de timmeraanleg van “Pieter de Leeuw”, wiens naam “de Leeuw” in onze naam terecht gekomen is. Met dat deel van onze naam zijn de timmergenen in de familie binnengekomen.

### ***Ouders van Pieter de Leeuw van Weenen zijn jong gestorven***

De vader, Aart van Weenen, was van beroep schipper. Vader Aart verbasterde zijn naam. De grootvader heette Pieter van Weena, eveneens schipper.

De oorspronkelijke familienaam was ook “van Weena”. Aan vader Aart heeft de familie dus te danken, of te wijten, dat we “van Weenen” heten en niet “van Weena”.

Zijn moeder was Adriana de Leeuw. Vader Aart overleed nog in Pieters geboortjaar; moeder Adriana 5 dagen na de eerste verjaardag van zoon Pieter, op 19 maart 1811. In de boeken staat ook nog vermeld dat zij beiden van de armen werden begraven.

Huwelijk van de ouders:

*Den 28<sup>e</sup> October 1803, zijn voor schout en schepenen van  
Middelharnis in wettigen ondertrouw opgenomen*

*Aart van Weenen, jongeman*

*Gebooren te Zwijndrecht en woonende alhier*

*en*

*Adriana de Leeuw, Jongedochter*

*Gebooren en meede alhier woonagtig.*

*Om na het onverhinderd eindigen deze gewoone drie zondagsche proclamaties alhier in den Egten Stand te worden bevestigd. Ten concorde geteekend*

*S Kolff  
etc*

Overlijden van de ouders:

*Buiten 't kerkerecht*

*1810, 20 October, Aart van Weenen*

*Buiten het Kerkeregt*

*1811, 21 Maart, Adriana de Leeuw*

Volgens de aantekeningen werden beiden “*van de diaconie Armen*” begraven. Voor “*kleden, graf, de kerk*” en voor “*luiden het dorp*” werd niets betaald of gerekend.

### ***Pieters jeugd, wezenzorg in Middelharnis***



Het meest links het gasthuis.

Voor wezen werd echter wel goed gezorgd. Het was geen goede start om zo vroeg je ouders al te moeten missen. Maar er was ook een positieve kant. Wezen werden door de stad opgevoed en gingen dan in ieder geval naar school.

Al 5 dagen na zijn eerste verjaardag was Pieter wees. In Middelharnis was een gasthuis waar ook wezen werden opgevangen, aan de Ring achter de kerk. De foto hiernaast toont een tamelijk vervallen staat.

Er staat inmiddels ook ander huis op die plek.

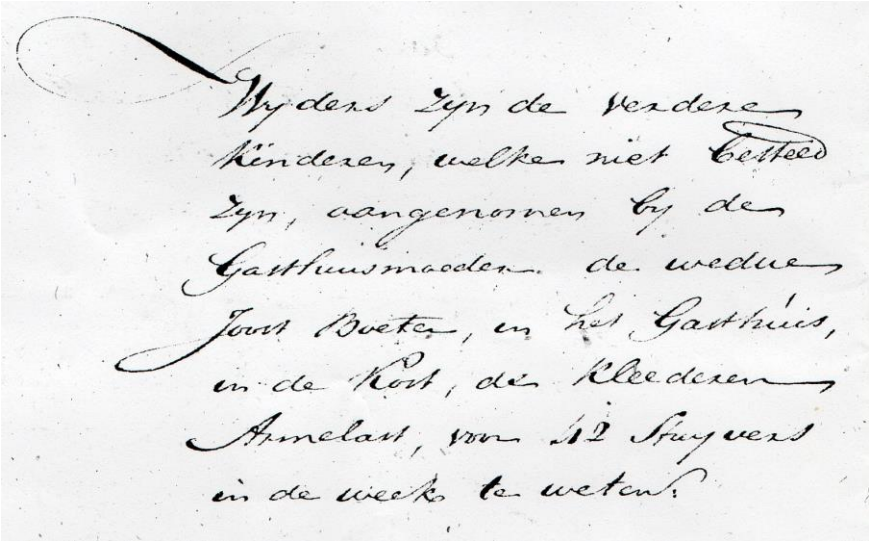
Toen Pieter wees werd in 1811, functioneerde het gasthuis nog. Maar ook wordt vermeld in Tijdschrift “De Ouwe Waerelt”, jrg 2, nr 5, sept. 2002, dat in 1811 ook nog wezen werden uitbested, ter verzorging door particulieren. Die konden inschrijven voor een bepaald bedrag. Bijvoorbeeld weduwen maakten daar een broodwinning van en hadden dan verschillende wezen in huis.

*Citaat uit het artikel: “Aan het eind van de zestiende eeuw was er reeds een gasthuis in Middelharnis. Het stond aan de noordzijde van de Ring. Uit een reglement inzake het gebruik van het gasthuis uit 1784 blijkt, dat het pand in de eerste plaats onderdak bood aan de weeskinderen, alhoewel het toch niet als weeshuis te boek stond. In het voornoemde reglement staat feitelijk niets vermeld over het verplegen van personen. Wel staan de taken van de gasthuisvader en —moeder uitvoerig omschreven. Zij dienden onder meer zorg te dragen, dat de weeskinderen op een keurige en godsdienstige wijze werden opgevoed. Gegeten werd er om 8.00, 12.00 en 20.00 uur. Spelen was alleen voor de kleintjes, de oudere kinderen moesten naar school. Als zij de school hadden doorlopen werd er voor hen naar werk gezocht. Het geld dat ze daarmee verdienden verdween vanzelfsprekend in de armenkas. Er was in die tijd klaarblijkelijk onvoldoende plaats in het gasthuis voor wezen, want in 1811 werden nog wezen uitbested.”*

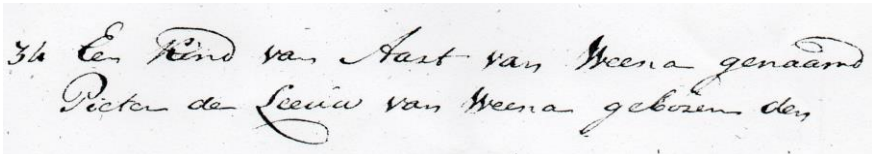
Het voordeel dat de wezen hadden was dat zij naar school moesten en een opvoeding kregen naar christelijke regels. Anderen kinderen moesten in hun lagereschoolleeftijd voor koeien zorgen of gingen mee op de schepen als “kofjekokertje”. Dan was te hopen dat iemand aan boord zich over je ontfermde, wat waarschijnlijk ook meestal wel gebeurde. Bij de haven van Middelharnis staat een standbeeld voor de kofjekokertjes.

## Pieter in het weeshuis opgenomen

Pieters opname in het weeshuis staat beschreven:



Wijders zijn de verdere  
kinderen, welke niet besteed  
zijn, aangenomen by de  
Gasthuismoaden de wedue  
Joost Boeten, in het Gasthuis,  
in de Kost, den Kleederen  
Armelast, voor 42 Stuyvers  
in de week te weten.



34 Een kind van Aart van Weena genaamd  
Pieter de Leeuw van Weena geboren den

Wijders zijn de verdere kinderen, welke niet  
besteed zijn, aangenomen bij den  
Gasthuismoeder de weduwe Joost Boeten, en in  
het Gasthuis in de Kost, den kleederen  
Armenlast, voor 42 stuivers in de week te  
weten:

34 Een kind van Aart van Weena genaamd Pieter de Leeuw  
van Weena geboren den (niet ingevuld)

Opmerkelijk is dat hier Pieters naam helemaal goed geschreven  
wordt.

Pieter had verschillende tantes, zusters van zijn moeder Adriana de Leeuw. Die kunnen ook actief geweest zijn bij het opvangen later van wees Pieter. In de trouwakte, zie hieronder bij “Huwelijk” worden verschillende getuigen genoemd die familie zijn van moederskant. Heel goed mogelijk dat zij Pieter geholpen hebben om aan werk te komen (schippersknecht).

### ***Huwelijk van Pieter de Leeuw van Weenen***

Op 25 december 1831, 21 jaar oud, trouwt Pieter met Cornelia Lugthart.

Cornelia Lugthart is geboren 17 januari 1812 te Sommelsdijk, werd daar gedoopt op 2 februari 1812. Haar ouders zijn Jan Lugthart en Helena Bogerman.

In de huwelijksacte blijkt dat de voornaam “Pieter de Leeuw” ten dele bij de achternaam “van Weenen” is getrokken. Daar kon Pieter zelf niets aan doen want hij geeft later als achternaam nog verschillende keren op “van Weenen”. Maar op de burgerlijke stand wordt geïnterpreteerd, en verder zo ook aangehouden, dat de familienaam is “de Leeuw van Weenen”.

Als Pieter trouwt is hij schippersknecht, woonachtig in Middelharnis. Zo staat het in de trouwakte. De trouwakte beschrijft verder dat hij zijn dienstplicht bij de Nationale Militie voldaan heeft. Beide ouders en de vier grootouders van Pieter worden in de akte genoemd, met de aantekening dat allen overleden zijn.

Getuigen bij het huwelijk zeggen iets van het sociale leven van Pieter en Cornelia:

- Abram Schellevis, oud tweeëndertig jaren, arbeider;
- Lauris Hollander, oud vierentwintig jaren ,arbeider, beide alhier wonende;
- Abram Sprong, oud zevenenveertig jaren, koopman; Abram Sprong, koopman, was Pieter’s oom; hij was getrouwd met Sara de Leeuw, zuster van zijn moeder. Misschien voer Pieter ook voor deze koopman.

- Pieter Waterman, oud zesentwintig jaren, schipper, beide te Middelharnis wonende. Pieter Waterman kan de schipper zijn geweest met wie Pieter voer. Pieter Waterman was zijn aangetrouwde neef.
- De arbeiders kunnen getuigen zijn uit Cornelia's vriendenkring. Zie bijlage B voor de huwelijksakte.

### **Huwelijksjubileum**

In 1880 verschijnt een advertentie over het 50-jarig huwelijksfeest van Pieter en Cornelia.

Dat is overigens een opmerkelijke manier van rekenen. Het huwelijk was in 1831.

In 1880, 49 jaar later, beginnen Peter en Cornelia aan hun jubileumjaar. Is het een drukfout? Stond het in een krant die in december 1881 uitkwam?

De kinderen ondertekenden met "Hunne dankbare kinderen", misschien was dat een vaste formulering. Laten we het er maar op houden, dat het van een goede band getuigde tussen ouders en kinderen. De kinderen zouden, in het andere geval, toch geen advertentie hebben geplaatst, en met elkaar betaald?

Dat er een advertentie geplaatst werd, betekent in ieder geval ook dat Pieter en Cornelia, met hun kinderen, een voldoende grote kennissenkring hadden, ook nog in Rotterdam. Zij deden en telden gewoon in het maatschappelijk leven mee, waren geen "no-bodies".

### **Beroep**

In ieder geval in 1854, 23 jaar na zijn huwelijksjaar, voer Pieter voor zichzelf, op de Tjalk "Geertruida Maria", 55 tonnen. Bij de havengelden van Dordrecht komt tot 1866 de naam van Pieter, met en



zonder “de Leeuw” voor in combinatie met de Geertruida Maria” van 55 of 56 ton.

Over het schip staat op de site Gensearch het volgende:

*Rijnvaartpatenten te Dordrecht 1863(1862)-1875*

*Datum : 19-08-1863; Nummer : 1520*

*Schip : Geertruida Maria*

*Grootte schip : 1316 (in centenaars)*

*Soort schip : tjalk*

*Gevoerd (na 17-07-1869 diepgang) : ongevoerd*

*Overdekt (of niet) : overdekt*

*Leges : f 3*

*Schip geschikt voor : alle goederen certificaat*

NB

Pieter en Cornelia kregen in 1852 een dochter die zij Geertruida Maria noemden, die de jongste dochter zou blijven.

## ***Kinderen***

Bij een groot gezin wordt het een puzzel naar wie een kind vernoemd moet worden. Hieronder laat het zich voor een deel herleiden.

1. Adriana, 1832-1917, vernoemd naar Pieters moeder, geboren Middelharnis 2 nov. 1832, huwde Abram Bruinse, geboren 2 sept. 1836, te Oude-Tonge, winkelier.
2. Jan, 1834-1834, vernoemd naar Cornelia's vader.
3. Jan, 1835-1907 (ter gedachtenis aan de eerder overleden Jan) Geboren Middelharnis 17 augustus 1835 Gehuwd 15 november 1862 te Steenbergem met Maria van der Vliet.
4. Helena, geboren 1837. Trouwde met Arie den Boer; overleed op 29-3-1924 te Apeldoorn. Zij is vernoemd naar de moeder van Cornelia: Helena Bogerman.
5. Cytje, 1939-?, vernoemd naar oma Sijtje Groenedijk.



6. Aart, 1840-1872. Huwde Pleuntje Hoogenboom. Vernoemd naar opa Pieter van Weenen.
7. Pieter, 1842-1842, vernoemd naar vader Pieter.
8. Pieter, 1843-1914, huwde Erkje Maris. Herhaling van de vroeg overleden Pieter.
9. Cornelia, 1845-1845, vernoemd naar moeder Cornelia.
10. Cornelis, 1846-1921, vernoemd naar een grootvader van Pieter.  
Zie aparte notitie over Cornelis
11. Martinus, 1849-1910. Moeder Cornelia had een broer Martinus.  
1e huwelijk Willempje de Kraaij, overleden te Kinderdijk,  
gemeente Nieuw-Lekkerland op 27 juli 1883.  
2e huwelijk Neeltje van der Woerd.
12. Geertruida Maria, 1852-1925  
1e huwelijk met Barend Boes, overleden huwelijk beëindigd door  
overlijden van Barend Boes,  
2e huwelijk met Aart Wolfert.
13. Dirk, 1854-1854. De naam Dirk kwam voor in de familie van  
oma de Leeuw.

### **Overlijden van Cornelia en Pieter**

Heden overleed tot ons aller droefheid, na  
eene langdurige ongesteldheid, in den geze-  
genden ouderdom van bijna 73 jaren, onze  
geliefde Echtgenoot, Moeder en Behuwdmoe-  
der CORNELIA DE LEEUW VAN WEENEN,  
geb. LUCHTHART.  
P. DE LEEUW VAN WEENEN.  
J. DE LEEUW VAN WEENEN.  
P. DE LEEUW VAN WEENEN.  
C. DE LEEUW VAN WEENEN.  
M. DE LEEUW VAN WEENEN.  
A. BRUINSE.  
A. BRUINSE, DE LEEUW VAN WEENEN.  
H. DE LEEUW VAN WEENEN.  
B. BOES.  
G. M. BOES, DE LEEUW VAN WEENEN.  
Rotterdam, 15 Januari 1884. 1911

Ook hierover komt een berichtje in de krant. Cornelia overlijdt op 15 januari 1884, bijna 73 jaar oud. De eerste P. de Leeuw van Weenen is natuurlijk Pieter zelf. De zoons noemen alleen hun eigen naam, niet die van de echtgenoten. De dochters staan er ook bij, maar wel onderaan en dan ook nog na hun mans naam. Begraven was

toendertijd een mannen-aangelegenheid. Vrouwen gingen niet mee naar de begrafenis. In het rijtje mannen ontbreekt zoon Aart. Hij overleed al in 1872.

4 jaar later overlijdt Pieter. De lijst met ondertekenaars is korter; ook de achternamen namen van de echtgenoten worden genoemd.

Martinus de Leeuw van Weenen en Geertruida Wolfert-de Leeuw van Weenen zijn inmiddels aan hun 2e huwelijk begonnen.

“A. den Boer– de Leeuw van Weenen” is het echtpaar Helena en Arie den Boer.

De volgorde is naar leeftijd, daarom staat Abram Bruinse bovenaan,



op de plaats dus waar  
Adriana Bruinse-de  
Leeuw van Weenen hoort  
te staan. Geertruida Maria  
werd het laatste geboren.  
Op haar plaats staat wel  
haar (2e) man Aart  
Wolfert. Van de dochters  
worden dus alleen de  
achternamen genoemd,  
niet de voorletters.

## **Bijlage A: Gemeentearchief van Schiedam**

### **Register van ingekomen en uitgaande personen:**

*resolutie van 28 juni 1778*

*Pieter de Leeuw*

*Op verzoek van Cornelis de Leeuw is aan deszelfs zoon Pieter de Leeuw, oud 25 jaren, verleent akte van indemniteit ten behoeven der armbesorgers van Middelharnis, zoo dezelve onverhoopt tot armoede mogte geraken.*

*uit Besogne boek van Burgemeesteren nr. 38/a*

### **Doopboek Ned. herv. Gem. nr 21**

*gedoopt 23 september 1753*

*Pieter kind van Kornelis de Leeuw en Adriana van Koesvelt*

*getuigen: Pieter Brammes, Adriana Paling, Martinus van Koesvelt en Maria van Koesvelt*

*Adriana van Koesveld ged. 14 januari 1722*

*vader is Martinus van Koesveld en moeder IJda Meurs*

*get. Michiel van Koesveld, Johanna van derVelde en Dijna van Koesveld*

### **Ondertrouwregister**

*Cornelis de Leeuw ondertr. 26 december 1744 Adriana van Koetsveld in ondertrouwboek 26 december 1744*

*Cornelis de Leeuw jm (=jongeman) van Rotterdam en Adriana van Koetsveld jd (=jongedochter) van Schiedam beide wonende tot Rotterdam met attestatie van Rotterdam*

*Ze zijn waarschijnlijk in Rotterdam getrouwd. Ik zal er eens gaan kijken. Wie weet kan ik vinden wanneer Cornelis is gedoopt en wie zijn ouders zijn.*

*In ieder geval zijn we weer een generatie verder.*

*Martinus van Koesveld ondertr. IJda van Meurs 2 april 1720*

*otr. (2) Johanna de Pater 30 juli 1723*

In notariële stukken stond het beroep van Cornelis met Sr. voor zijn naam. Hij was in 1782 boekhouder ten comptoire van 's Lands gemeene middelen alhier. Dus boekhouder op het belastingkantoor van Schiedam. Een belangrijk beroep.

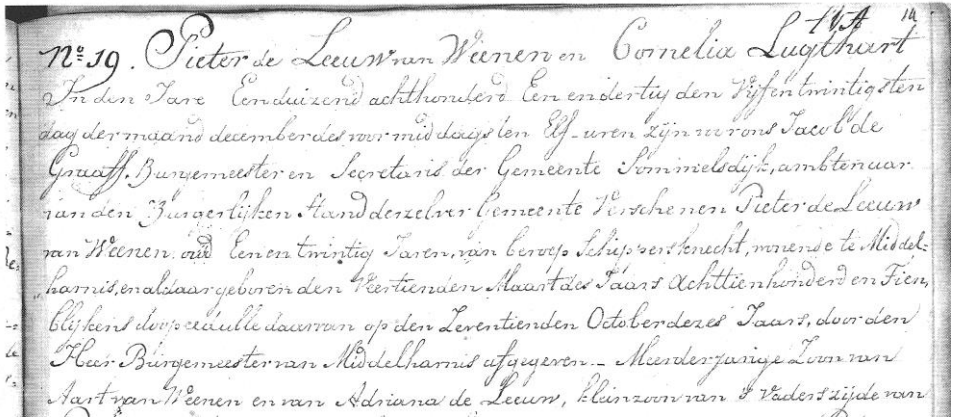
Hij geeft op 18 januari 1782 aan zijn minderjarige zoon Gerrit wonende te Rotterdam toestemming tot het wettig huwelijk met Catharina Elisabeth van der Swem.

## Bijlage B: Huwelijksacte Pieter en Cornelia

Uit de originele acte zijn alleen de aanhef en de ondertekening opgenomen.

Opvalt in de ondertekening dat Pieter zijn naam schrijft als “de Leeuw van Wenen”. Het 2<sup>o</sup> deel van zijn naam dus met één “e”. Net als zijn vader, die trouwens meer verschillende namen gebruikte.

De achternaam “van Weenen” of “van Wenen” heeft een hardnekkig bestaan, zelf kleinkinderen van Pieter gebruiken nog wel eens alleen het tweede deel van hun naam.



### Begin van de trouwacte

Hieronder de tekst uitgetypt:

Pieter de Leeuw van Weenen en Cornelia Lugthart  
In den jare eenduizend achthonderd een en dertig den vijfentwintigsten  
dag der maand december des voormiddags ten elf uren zijn voor ons Jacob de  
Graaff, Burgemeester en Secretaris der Gemeente Sommelsdijk, ambtenaar  
van den Burgerlijken Stand derzelver gemeente verschenen Pieter de Leeuw  
van Weenen, oud een en twintig jaaren, van beroep schippersknecht, wonende  
te Middelharnis, en aldaar geboren den veertienden maart des jaars  
achttienhonderd en tien, blijkens doopcedulle daarvan op den zeventienden  
oktober dezes jaars, door den heer Burgemeester van Middelharnis

afgegeven. Meerderjarige zoon van Aart van Weenen en van Adriana de Leeuw, kleinzoon van vaderszijde van Pieter van Weenen en 'van Krina Stam, en van s' moederszijde van Pieter de Leeuw en van Sijtje Groenendijk, allen overleden, zoo te Middelharnis, Hendrik-Ido-Ambacht, en Rotterdam, blijkens doopcedullen daarvan door Heeren Burgemeesters van genoemde gemeenten afgegeven, en Cornelia Lugthart, oud twintig jaren, zonder beroep, wonende in deze gemeente en alhier geboren den zeventienden januarij des jaars achttienhonderdtwaalf, blijkens doopcedulle daarvan op den negenentwintigsten oktober dezes jaar door ons Burgemeester dezer gemeente afgegeven, minderjarige dochter van: Jan Lugthart, alhier tegenwoordig en zijne toestemming gevende en van: Lena Boogerman, volgens door ons Burgemeester dezer gemeente afgegeven doopcedulle in deze gemeente overleden.

Welke ons hebben verzocht, tot de voltrekking van hun voorgenome huwelijk te willen overgaan, waarvan de twee gewoone afkondigingen voor het huis der gemeente alhier zijn geschied, op zondag den twintigsten en zevenentwintigsten november dezes jaars, en te Middelharnis op zondag den elfden en achttienden december dezes jaars beiden des voormiddags ten elf uren. Geene verhindering tegen gemelde huwelijk ter onzer kennisse gekomen zijnde en het ons gebleken is dat den, Comparant aan zijne verplichting wegens de Nationale Militie heeft voldaan, blijkens certificaat daarvan door den heer Gouverneur van Zuid-Holland afgegeven, hebben wij aan hun verzoek voldaan, na voorlezing van alle bovengenoemde stukken, als mede van het zesde hoofdstuk van het thans nog vigeerend Burgerlijk wetboek van het Huwelijk, ieder der aanstaande echtgenooten afzonderlijk afgevraagd of zij elkander wederkeerig tot man en tot vrouw wilden nemen hierop door ieder hunner een toestemmend antwoord gegeven zijnde, verklaren wij in naam der wet dat Pieter de Leeuw van Weenen en Cornelia Lugthart, door het huwelijk vereennigd zijn, waarvan wij deze acte hebben opgemaakt in tegenwoordigheid van Abram Schellevis, oud tweeëndertig jaaren, arbeider van Lauris Hollander, oud vierentwintig jaren, arbeider, beide alhier wonende, van Abram Sprong, oud zevenenveertig, jaren, koopman, en van Pieter Waterman, oud zesentwintig jaren, schipper, beide te Middelharnis wonende welke met de Comparanten en ons, deze acte na voorlezing hebben geteekend.

Pieter De Leeuw van Weenen  
Cornelia Luythant  
jaerling Maart  
A Scheller'sch  
L. Hollander  
A Spring  
P. Water Ebor.

Uthtegenwoordige Regenten besattende Regentien Munnelyke.  
Atten, is gestoken op hede. Den laetsten, Decembar. achtien.  
honderd een en den tyg voun ons Burgemeester. Den gemente  
Sammehdyg.

Jacob de Graaf

Ondertekening en slot van de trouwactie





## **Bijlage C: Openbare besteding**

*In de nacht van 2 op 3 juni 1789 vonden in de herberg van Johannes Adrianus de Bruijn "verregaande brutaliteyten en feijtelijkheden" plaats. Aanleiding hiertoe was een openbare aanbesteding van timmerwerk. Aldaar aanwezig waren de timmerlieden/aannemers Claas Verschuur, Johannes Quirinus Osman, Pieter de Leeuw en Hendrik de Wit. Tevens Johannes de Bruijn en zijn zoon Hendrik.*

*Op een gegeven moment ontstond er een meningsverschil tussen De Bruijn sr. en Johannes Quirinus Osman over het feit, dat de vrouw en schoonmoeder van Osman kwamen opdagen. Osman stuurde de beide vrouwen weer naar huis, maar De Bruijn ging zich ermee bemoeien. Wellicht was de wijze waarop Osman zijn vrouw en moeder toesprak niet zo galant.*

*De Bruijn wond zich dermate op, dat hij een mes van tafel pakte, en Osman te lijf wilde gaan. Hij zei: "dat die vrouwen daar wel mogten zijn, dat hij geen hoerehuys maar eerlijke herberg hield." Dit was nog niet alles, want Osman zou zich tevens "onordentelijk" gedragen hebben met de vrouw van De Bruijn, zijn dochter en de dienstmaagd. Misschien wel hierom wilde hij zijn vrouw en schoonmoeder weg hebben. Zoon Hendrik sprong er ook bij en smeed Osman tegen de grond.*

*De Bruijn was razend en zei tegen Osman, die het werk had aangenomen, "ik verdoeme je mijn werk te laten maeken" en gaf vervolgens timmerman Pieter de Leeuw een hand om hem met het werk te feliciteren. Osman kon dus naar zijn werk fluiten.*

*Ondanks dat de spanning in de herberg ongetwijfeld om te snijden was, bedaarden de gemoederen enigszins en kwamen de voornoemde vrouwen zelfs weerom. In de kleine uurtjes, tussen 2.00 en 3.00 uur, gingen de aanwezigen naar huis. Claas Verschuur en de schoonmoeder van Osman gingen samen richting Nieuwstraat, waar de schoonmoeder woonde. Zij werden echter gevolgd door Pieter de Leeuw en Hendrik de Bruijn die het huisje van de vrouw binnendrongen en het licht in de keuken uitbliezen. In de duisternis die nu ontstond hebben Hendrik en Pieter de andere man "geschopt, geslaegen en teegen de grond gesmeeten". Daarbij riep Hendrik: "nu zullen wij de rekening betaelen, die je van mij verdiend hebt." In de worsteling beet Hendrik een vinger van Claas af. Pieter de Leeuw werd*

*geraakt door een mes, maar door de duisternis was het niet helemaal duidelijk wie had gestoken.*

*Pieter en Hendrik dropen af. De woedende Osman ging vervolgens naar het huis van De Bruijn en bonsde daar, met een mes in de hand, op de deur. Toen deze opendeed, stak Osman in blinde woede. Hendrik de Wit wist ternauwernood De Bruijn van voor de deur weg te trekken. Osman schoot met z'n mes rakelings langs de hals van Maatje Goemaat, de dienstmeid. De Wit wist tevens Osman het mes (een groot knipmes met witte hecht) afhandig te maken. Daarna trok De Bruijn zijn mes en heeft daar staan "zwaayen en dreygen".*

*Claas Verschuur en Johannes Quirinus Osman werden als de boosdoeners gezien. De zaak bleef slepende. Beide timmerlieden vonden dit vanzelfsprekend vervelend. In 1798 - dus bijna tien jaar na het voorval verzochten zij "dat deeze alzoo gantsch ten onrechte geventeerde criminele actie 't zedert was onvervolgd gebleeven, zodat zij requestanten het veilig daar voor meende te mogen houden dat dezelve geheel is komen te vervallen, doch dat zij lieden echter ten einde hun de presumptie van eenig reätus in de uitoefening van het stemrecht niet mogt prejudiceeren te rade waren geworden zich te adresseeren aan dit collegie." De zaak wordt vervolgens vervallen en verjaard verklaard.*

## **Bijlage D: Eedaflegging voor de tapvergunning**

*Den 10<sup>n</sup> Januarij 1791, Compareerde voor Dirk van der Slik en Leendert van den Tol, Scheepenen van Middelharnis Sijtje Groenendijk, wedue van Pieter de Leeuw, woonende alhier, dewelke, in qualiteit als geadmitteerde Tapster en Herbergierster binnen deezen dorpe, verklaarde bij deezen te constitueeren en volmagtigen Monsr Jan van Leenen woondende in de Stad Brielle, speciaal omme, voor en van weegen haar Comparante, te verschijnen voor de Edele Groot Agtbare Heeren Scheepenen Commissarissen ter judicature van des gemeenelands middelen over gem. Stad Brielle en ressorte van dien, en aldaar in haaren naam en ziele, onder plegtogem Eede te beloven en zweeren, dat zij geene dunne bieren, schijn kuint, Schar- of andere Bieren, geen impost subject, in haar huys, Kelder, schuur of pakhuijzen zal inslaan, veel minder verkoopen, of gedoogen, dat zulks geschiede, en voorts, dat zij den impost op de Bieren niet zal frauderen nog gedoogen, dat sulks met haare kennis geschiedt, alles directelijk of indirectelijk; wijders daaromtrent alles minder of meerder te doen handelen en verrigten 't geen eenigsints mogte vereijsschen en zij Comparante zelf present zijnde zoude kunnen en moeten en moogen doen; alles met belofte van approbatie en onder verband, als naar Stijle en regten.*

*Aldus verleeden binnen Middelharnis voorn(oemd). En ten oirconde bij Scheepenen geteekend;*

*De minute deezes is behoorlijk geteekend.*

*T Welk Getuijgt*

*Als secretaris*

*Lamb. Kolff*